

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ การสัมภาษณ์ครู ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงตรวจสอบรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 765 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์เส้นทาง

ผลการวิจัย พบว่า

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติ $\chi^2 = 118.93$, $p = 0.92$, $df = 142$ $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.97$ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพสามารถอธิบายความแปรปรวนในความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 95 และมีอิทธิพลต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง ต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ปัจจัยภูมิหลัง มีขนาดอิทธิพลสูงที่สุดเท่ากับ 0.89 รองลงมา คือ ปัจจัยการสนับสนุนในสถานศึกษา ปัจจัยการพัฒนาตนเอง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.39, 0.31 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีอิทธิพลเชิงลบหรือผกผันมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.39

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม ต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปัจจัยวัฒนธรรมการเรียนรู้ มีขนาดอิทธิพลสูงที่สุดเท่ากับ 0.08 รองลงมา คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.07 ส่วนปัจจัยการพัฒนาตนเอง ปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยการสนับสนุนในสถานศึกษา มีอิทธิพลเชิงลบหรือผกผันมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.16 , -0.15 และ -0.14 ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงที่สุด ต่อความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ปัจจัยภูมิหลัง มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.74 รองลงมา คือ ปัจจัยการสนับสนุนในสถานศึกษา มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.25 และปัจจัยการพัฒนาตนเอง ปัจจัยวัฒนธรรมการเรียนรู้ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.15 , 0.08 , 0.07 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีอิทธิพลเชิงลบหรือผกผันมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.39

The purpose of this research was to develop a causal relationship model of professional teachers in basic education institutions by 3 research procedures :

- (1) a study of factors affecting to professionalism in basic education teachers by study of theory and conceptual document, research relevant and teachers' interview
- (2) Construction and development on causal relationship model of professionalism in basic education institutions teachers and model examination by connoisseurship seminar
- (3) To examine congruence between a causal relationship model of professionalism in basic education institutions teachers and empirical data by 765 basic education institutions teachers from multi-stage random samples, data analysis by basic statistic, correlation analysis and path analysis

It was found that:

A causal relationship model of professionalism in basic education institutions teachers had congruence with empirical data: $\chi^2 = 118.93$, $P = 0.92$, $df = 142$ GFI = 0.99 AGFI = 0.97, a factor model could explain variance 95 percent on professionalism in basic education institutions teachers and affecting to professionalism in basic education institutions teachers as following:

1. Direct affecting factor to professionalism in basic education institutions teachers significant at 0.1 levels was background factor, highest affecting at 0.89, and lower at 0.39 and 0.31 was support in education institutions factor and self-development factor. Process management factor has negative or invert affecting at -0.39

2. Indirect affecting factor to professionalism in basic education institutions teacher at 0.1 levels was background factor, highest affecting at 0.08, and lower at 0.07 was community participation factor. Self-development factor. background factor and support in education institutions factor have negative or invert affecting at -0.16, -0.15 and -0.14

3. Whole affecting factor to professionalism in basic education institutions teachers significant at 0.1 levels was background factor, highest affecting at 0.74, and lower at 0.25 was support in education institutions factor. Self-development factor learning culture factor and community participation factor have affecting at 0.15, 0.08 and 0.07. Learning process management factor has negative or invert affecting at -0.39